

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 378.
Ročník 38.
Březen 2009

***Asclepias mellodora* A.St.-Hil., Hist. Pl. Remarq. Bresil 1: 227, 1824.
Argentina, 1 km od křižovatky na Observatorio**

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 2 / 2006

Titulní snímek zachycuje malou skupinku kvetoucího *Echinocereus dasyacanthus* na nalezišti v pohoří Sierra del Carmen mexického státu Coahuila. Velká většina echinocereusů má květy v různých odstínech červeně, kdežto tento druh patří mezi nepočtené (cca 5-8) žlutě kvetoucí echinocereusy.

Rod *Uebelmannia* byl popsán teprve roku 1967 holandským vědcem Buiningem, který zvolil jako typ rodu *Backebergem* již dříve popsanou *Parodia gummifera*. Pravou senzaci však mezi kaktusáři vyvolal roku 1969 popis *Uebelmannia pectinifera*, vynikající především stříbřitou pokožkou a tmavými, hřebenovitě uspořádanými trny na hranách poměrně ostrých 15-18 žeber. Importy však měly krátký život, navíc pokožka rostlin v kultuře ztrácela původní vzhled. Švýcarská firma Uebelmann dovezla z Brazílie (Minas Gerais) desetitisíce rostlin, přes velký zájem a poptávku se jen výjimečně dařilo ve sbírkách rostliny udržet, přivést ke květu a rozmnožit. Postupně byly nalézány a popsány další druhy, variety a formy *uebelmannií*. Ukazuje se, že mezi jednotlivými druhy existují plynulé přechody a že je lepší označovat pěstované rostliny původními sběratelskými značkami HU ..., než jmény (15 snímků).

Ve druhé části příspěvku o rodu *Hoya* se autor Uwe Scharf vyznamenal praktickým pojetím podmínek pěstování tohoto rodu. Obliba rodu je dána krásnými květy velikosti od 0,3 do 8 cm v průměru, barvy bílé, žluté, oranžové, růžové, červené, rudé až téměř černé. U většiny druhů nese květní stvol 10-50 květů (u *H. macgregori* ale až 150). Listy jsou 0,5-30 cm dlouhé a 0,2-20 cm široké, jehlicovitého až okrouhlého tvaru, papírově tenké až silně masité, někdy s plstí či s výraznou nervaturou a stříbřitými skvrnkami. Většinu druhů lze úspěšně pěstovat v květináčích (i závěsných), ale způsob napodobující pěstování epifytních orchidejí je obtížnější. Vyžadují polostín až světlo, bez dopadu přímého slunce (hrozí popálení) a přehřátí. Ideální podmínky mají rostliny zavěšené pod stromy, v pokoji mají být nejdále 1,5 m od okna. Zalévat dešťovou vodou o teplotě půdy v květináči. Raději méně často, ale důkladně prolít, než udržovat půdu stále vlhkou, v zimě zálivku silně omezit. Všechny druhy je třeba zimovat aspoň při 15°C, v létě snesou ve stínu a při vydatném pohybu vzduchu až 40°C (lepší je nižší teplota). Květináč má být menší, rostlina kvete až prokoření celý jeho objem. Vhodné jsou plastové tyčky a žebříky k vyvazování výhonů, nemálo druhů lépe roste a kvete při převislém růstu v závěsných květináčích. Složení substrátu je věda, v podstatě má být vzdušný, silně vodopropustný, má obsahovat hrubší i jemnější částice schopné vázat vodu i relativně brzo vyschnout. Základem může být komerčně vyráběný substrát pro orchideje, s přísadkou hrubší rašeliny, dřevěného uhlí, zeolitu a perlitu. Nevhodný je písek, antuka a kameny. Přihnojování tekutými organickými hnojivy ve velkém ředění jen párkrát do roku. Množení výsevem nepřichází v úvahu (složitě opylování, krátká klíčivost semen). Snazší je množení odřezky, vloženými do vody, nebo do substrátu. Řízek by měl mít nejméně dvě listová oka, drobnolisté druhy lépe 4-10 oček. Aspoň spodní oko má být překryto půdou (vodou), známky růstu se mohou objevit i za dlouhou dobu (3 roky). Roubování je riskantní. Výskyt škůdců (mšice, vlnatky, štítenky, červený pavouček) potlačíme přípravky užívanými u kaktusů, nebo napadenou část odstříháme a spálíme. Ke ztrátě kořenů dochází zejména v zimě při podchlazení, jinak při zálivce studenou vodou, nebo po delším zamokření substrátu.

Záchrana je možná jen vynětím rostliny ze substrátu a zakořeněním jejích ještě zdravých částí. Většina druhů rodu *Hoya* roste jako ovíjivé nebo liánovité rostliny. Nejprve narostou až metr dlouhé, bezlisté výhony jimiž hledá oporu a na nichž se nejčastěji objevují květy. Proto se při pěstování snažíme co nejdéle ponechat tyto výhony volné. Chybné je jejich vyvazování do oblíbených kruhů. Tím se zastaví růst špiček výhonů a navodí probuzení nejvýše položených oček, rostlina nekvete. Naopak svislé nebo vodorovné vedení výhonů kolem květináče podporuje násadu květů (12 snímků).

Micranthocereus purpureus má sloupovité tělo o průměru 6-8 cm a výšce až 2 metry s modrozelenou pokožkou. Na 15-20 žebrech jsou areoly opatřené 1-2 cm dlouhou, šedobílou vlnou. Z nich vyčnívají jemné, jehlovité, běložluté trny, až 2 cm dlouhé a vyrůstají i delší bílé vlasy. Až 4 cm široké cefárium, tvořené velkými shluky červenohnědé plsti, protkané nečetnými delšími štětinami, vyrůstá po straně temene. Purpurová poupata se v noci široce rozevírají do voňavých, růžových květů o Ø 3-4 cm. Pochází z Brazílie, kde roste ve skalnatém pohoří Chapada Diamantina. V evropských sbírkách je vzácný ač mladé rostliny vypadají velmi přitažlivě a již při 40 cm výšky tvoří nápadné cefárium a kvetou. Dobře rostou na vlastních kořenech v propustném minerálním substrátu a při vydatnější letní zálivce. V zimě snese teploty kolem +10°C (2 snímky rostliny s květy a plodem).

Sulcorebutia mizquensis (= podle naleziště) má odnožující ploše kulovité tělo o Ø 3 cm, tmavě zelené barvy s až 13 cm dlouhým kulovým kořenem. Na malých areolách jsou hřebenovitě rozloženy drsné, až 4 mm dlouhé trny, u báze hnědé, ke špičce světlající. Střední trny nemá. Květy vyrůstající ze spodních areol, jsou 3-4 cm dlouhé i široké, světle fialové barvy, v jícnu květu až bílé. Pochází z bolivijské provincie Mizque, kde roste ve výškách kolem 2500 metrů. Daří se v minerálním substrátu na slunném a vzdušném stanovišti. Za sucha snáší v zimě i teploty blízké bodu mrazu. Množí se výsevem nebo odnožemi (snímky kvetoucí rostliny).

Sulcorebutia cantargalloensis je nově objevený druh z bolivijského pohoří Cordillera Mandinga. O nález se zasloužila skupina lovců kaktusů, v níž byl Willi Gertel, Hansjörg Jucker a Johan de Vries. Jucker již roku 1993 našel a později po něm byla popsána *Sulcorebutia juckeri*, patřící do tamní charakteristické skupiny sulkorebutií se žlutými květy a s nápadně hrubými tmavými ostny. Nově popsána *Sulcorebutia cantargalloensis* má zřídka odnožující, ploše kulovité tělo o Ø až 3 cm, s řepovitým kořenem a s lesklou, tmavě zelenou pokožkou, s hřebenovitě rozloženými trny, které jsou v temeni rostliny téměř černé, na starších areolách hnědnou. Barva květů je dosti variabilní, od čistě žluté přes červenou až do světle fialové. Roste na skalách ve výšce kolem 3700 m, stanoviště bývají zahalena mraky. Déšť i krupobití není zvláštností, stejně jako velmi nízká teplota v noci. Semenáčky v Evropě úspěšně rostou na slunných nekrytých místech s vydatným větráním, v minerálním substrátu a při pravidelné, nevelké zálivce. (13 snímků krajiny, rostliny, semen a trnů).

Nezapomenutelným zážitkem pro každého kaktusáře je vidět kvetoucí **Královnu noci** (potvrzují z vlastní zkušenosti!). Botanické zahrady při této příležitosti zvou k nočním návštěvám obdivovatele bílých květů *Selenicereus grandiflorus*. Méně známé a vzácnější jsou barevně kvetoucí hybridy selenicereusů. Na snímku je červený květ hybridy *Selenicereus grandiflorus* x *Heliocereus speciosus*. Vývoj poupěte a samotného květu trvá jen několik hodin, květ se otevírá při stmívání a vydrží do časného rána, výjimečně při chladnějším, deštivém počasí ještě následující den. Květ o délce a Ø přes 20 cm ještě o 2-3 cm porůstá, lehce voní a mění barvu korunních plátků od šarlatové do tmavě purpurového pruhu uprostřed a světlejšího

jícnu. S ohledem na dnes platné nomenklaturní pravidla platí pro Červenou královnu noci název „*xDisoselenicereus maynardii*“. Tělem se od bílé Královny noci téměř neliší, roste o málo slaběji a je teplomilnější, vyžaduje teplé zimování. Pěstuje se v závěsných truhlících nebo vyvázaná na podpurnou mříž (snímek květu a poupěte).

Dříve oblíbené **roubování** několikadenních semenáčků **na podložky** ***Pereskopsis*** je dnes spíše vzácností. Jednak pro nedostatek zdravých, nezavírovaných podložek, jednak pro náročnější roubovací techniku, vyžadující dobrý zrak a jemnou ruku. Úspěšné roubování je však provázeno neobyčejně rychlým růstem roubu a velkým urychlením jeho květoschopnosti. G. Niess vyzkoušel a doporučuje jeden „figl“, který usnadní a zaručí úspěch. Roubovací aparát sestává z jedné průsvitné rourky (sklo, plast) o vnitřním Ø cca 6 mm a délce cca 4 cm a z druhé užší rourky, kterou do ní zastrkuje. Užší rourka je na jednom konci ucpaná umělohmotným špuntíkem. Při roubování se nejprve odřízne vrchol pereskipsisu a odstraní se v délce 2-3 cm od řezu listy. Na vrchol podložky přiloží semenáček bez kořínku a nasune na ni větší rourku tak daleko až dosedne na ponechané listy. Do větší pak vloží užší rourku tak, aby její špuntík jemně naléhal na semenáček a roubování je hotovo. Roubovat se má během slunného dne. V rource vlhko umožní přilnutí roubu k podložce a teplo brzký růst semenáčku, takže po 3-4 dnech lze „aparát“ opatrně sejmout a použít jinde.

Seriál doporučených rostlin pokračuje snímky a pokyny o těchto druzích: ***Echinocereus pulchellus subs. sharpii*** (liší se od typu hlavně čistě bílými květy. Nevelká rostlina se daří v minerálním substrátu, v létě nejlépe v pařeništi. Na slunci potřebuje opakovanou bohatší závlivku a lehké přihnojení, v zimě naprosté sucho a teplotu 6-8°C); ***Hildewintera colademononis*** (jeden z nejhezčích objevů v Bolívii převísle roste na pískovcových horských stěnách. Má nápadně husté vlasové trny a zářivě červené květy, dosud je velmi žádanou novinkou. Hodí se k pěstování v závěsných mísách, obsahujících minerální substrát s malou příměsí humusu. Chránit před pražícím sluncem nejlépe zavěšením pod řídkou korunu stromu, v zimě sucho a 10°C); ***Aloe bowiae*** (oblíbený, dlouho pěstovaný druh, ve stáří bohatě odnožující a tvořící menší bezkmenné růžice. Daří se v minerálním substrátu s malou příměsí hlíny, chránit před poledním úpalem. V létě snese bohatší závlivku, v zimě jen slabou a občasnou, chladno).

MUDr. Vladimír Plesník

Výskyt *Turbinicarpus pseudopectinatus*

Ačkoli móda turbinikarpusů v současnosti pomalu odezněla, přesto si tyto krásné miniatury stále zasluhují pozornost. A jelikož jsem měl to štěstí pozorovat některé z těchto rostlin na přirozených lokalitách, pokusím se seznámit čtenáře s těmito rostlinnými klenoty. První z představených druhů bude *Turbinicarpus pseudopectinatus* (Backeberg) Glass Foster. (Basionym: *Pelecyphora pseudopectinata* Backeberg, synonyma: *Neolloydia pseudopectinata* Anderson, *Thelocactus pseudopectinatus* Anderson, Boke, *Normanbokea pseudopectinata* Kladiwa Buxbaum, *Mammillaria pseudopectinata* Kelsey a Dayton).

Turb. pseudopectinatus se vyskytuje přibližně v pěti základních oblastech. Nejseverněji roste v okolí Galeany (NL), nejižněji v okolí Cerritos (SLP). Východní

lokality leží v údolí v okolí Jaumave (Tmps). Je zřejmé, že jednotlivé populace variiují jak v barvě květů, tak i ve velikosti a počtu otrnění. Vždy ale rostou v kamenitém podloží. Nejmarkantnější je variabilita v barvě květu. Východní populace kvetou bíle nebo světle krémově, někdy s růžovým středovým proužkem. Rostliny od Santa Rity kvetou čistě bíle s výrazným červeným pruhem. Také rostliny ze severní populace, od Galeany, kvetou světlým květem. Pouze populace z oblasti Mier y Noriega, Dr. Arroyo, La Escondida kvetou v odstínech tmavě růžové a fuchsinové.

Turbinicarpus pseudopectinatus, lokalita Derramaderos

Základní populace je právě z posledně jmenované oblasti. Zdejší rostliny jsou poměrně robustní, zpravidla větší než 4 cm. Doprovodnou vegetaci tvoří traviny, dasirilyony, *Agave striata* a *A. scabra*, *Yucca carnerosana*. Z kaktusů lze vidět *Coryphantha palmeri*, *Ariocarpus retusus*, *Efsc. zacatecasensis*, *Ecactus. platyacanthus*. Jižní populace roste v oblasti mezi Cerritos, Derramaderos a Buenavista. Rostliny jsou menší než předchozí, zato květ je větší než u „hlavní“ populace, zpravidla je větší než 5 cm. Rostliny preferují kamenitý terén a často je lze spatřit bez blízkosti doprovodné vegetace. Přesto i zde ale rostou i jiné rostliny: *A. striata*, *Hechtia* sp. *Mammillaria candida*, *M. pilispina*, *Coryphantha palmeri*. Společně z této oblasti pochází i přírodní hybrid s *T. laui* a to *T. mombergeri*. populace z oblasti Galeana roste v doprovodu *C. palmeri*, *Opuntia stenopetala*, *Escobaria roseana*. Rostliny jsou extrémně drobné, zřídka kdy přesahují 2 cm. Květy jsou téměř uniformní, malé, bílé, někdy s nevýrazným středovým pruhem, ale

zpravidla mají fialové nitky. Populace rostoucí na jihozápadním okraji jaumavského údolí (Miquihuana, Bustamante, Palmillas, La Gloria) roste v podrostu trnitých křovin. Z doprovodných kaktusů lze uvést *C. palmeri* a *M. picta*. Z oblasti Palmillas je rovněž i typová Backebergova rostlina. Rostliny jsou opět robustní, často více než 5 cm v průměru. Samostatná je populace rostlin od Santa Rita del Rucio se svým bílým květem s tmavým proužkem. Nadmořská výška výskytu je 1700 m a výrazný je křovitý porost, ve kterém lze ze známějších rostlin poznat *Hechtia* sp., *Agave striata*, *Yucca carnerosana* a *Dasyrilon acrotriche*. Co dodat závěrem? Nebudu skrblit a přidám i pár GPS údajů, pro ty, kteří by se chtěli také podívat ...

Santa Rita, SLP N23°02.261 W100°18.854'
Derramaderos, SLP N22°32.185 W100°15.720'
Gloria, TMPS N23°16.061 W99°40.723'
Dr. Arroyo, NL N23°59.686 W100°00.316'
Dr. Arroyo, NL N23°59.320 W100°00.132'
Dr. Arroyo, NL N23°59.699 W100°00.363'

Roman Štarha, starha@tiscali.cz

***Coryphantha gladiispina* Bödeker 1925**

Synonyma

Coryphantha delaetiana (Quehl) Berger 1929 = *Mammillaria delaetiana* Quehl 1908.
Coryphantha gladiispina (Bödeker) Berger 1929 = *Mammillaria gladiispina* Boedeker 1925
Coryphantha salm-dyckiana (Scheer) Britton et Rose 1923 = *Mammillaria salm-dyckiana*
Coryphantha borwigii Bremer 1980

Rád bych, představil další rostlinku rodu *Coryphantha*. Z nadpisu je jasné, že se bude jednat o druh *Coryphantha gladiispina*. Tento druh se, dle informací cestovatelů, nachází v mexických státech Chihuahua, Durango a Coahuila a také Nuevo León. Typová lokalita *C. gladiispina* se nachází v Parras de la Fuente Coah. Z historie této kytky jsem v dostupných českých pramenech moc nezjistila je mou smůlou, že nejsem příliš znalý cizích jazyků, tudíž si nemohu nastudovat nic ani na internetu. Snad mi tedy omluvíte nějaké případné pochybení. Rostlinky které jsem získal nákupem, či výsevem nakoupených semen, jsou si vzácně podobné a tudíž je mohu považovat za tento konkrétní druh. Popis, který učiním vychází z mé rostliny, získané nákupem na veliké národní burze. Mám několik rostlin v různém stáří, ale některé poznávací znaky je dělají nezaměnitelnými. Fotografie, kterou přikládám to snad napoví lépe.

Rostliny jsou jednotlivé, kulovitěho tvaru, i když v ranném mládí jsou stlačené až diskovité. Naopak v dospělosti se temeno tohoto druhu zužuje a tím rostlina dostává jakoby šiškovitý tvar. Tento znak je snadno odpozorovatelný i u dalších rostlin z blízkého příbuzenského okruhu, jako jsou *C. salmdyckiana* nebo *C. delaetiana*. V této době se špičky bradavek tlačí ke středu rostliny. Průměr rostlin nepřesahuje 8 cm. Barva těla je živě zelená a epidermis je lesklá. Kořeny dlouhé a drátovité zajišťují pevné ukotvení v substrátu. Bradavky jsou asi 12 mm široké i dlouhé. Výška je o něco menší, ale toto není podstatné, protože velikost bradavek se částečně mění s věkem nebo stupněm dospělosti. Na rostlině je dominantním poznávacím znakem, seskupení středových trnů. Vyskytují se v počtu 1 až 4

v křížovém postavení, kdy hlavní a nejdelší trn směřuje vždy přímo dolů. Všechny jsou jehlovité, prohnuté, lesklé, tmavě hnědé až černé v délce nepřesahující 2,5 cm. 7 – 20 trnů okrajových je světle žlutých až bílých, rovnoměrně rozmístěných v areole, lehce odstávajících od těla rostliny. Délka těchto trnů není větší 13 mm, přičemž vrchní jsou vždy delší. V době růstu se mezi bradavkami objevuje trocha vlny, ale ta nemá dlouhého trvání, protože i zálivka, nebo vítr tuto ozdobu rychle odstraní. Dalším, výrazným poznávacím znakem jsou květy. Proti jiným koryfantám jsou velmi malé a použijí výraz nevýrazné. Průměr i délka květu není víc než 40 mm a jsou trychtýřovitého tvaru s úzkými páskovitými okvětními lístky, zakončenými výraznou špičkou. Na vnější straně okvětních lístků je zřetelný vínově červený pásek, díky kterému bývá zavadnutý květ až tmavě červený. Blizna i tyčinky jsou čistě žluté. Opýlený květ během měsíce vytvoří plod dlouhý asi 25 mm a široký až 15 mm, olivově zelené barvy. Tento se brzy po dozrání uvolní a sám z rostliny odpadne. Množství malých, kulatých, rezavě zbarvených semen je rozptýleno ve velkém množství sladké dužiny.

Semena vysetá ihned po sklizni klíčí v 90 procentech, ale semenáčky jsou velmi choulostivé a v prvním roce mi jich většina odešla. Mé osobní zkušenosti s pěstováním této rostliny jsou, že je poměrně snadná. Jen první rok po výsevu je kritický. Semenáčky které přežijí prvního půl roku dokáží do zimy zesílit tak, že i při zimování úplně nasucho, dokážou se v další sezoně napít a začít růst. Další kultivace je již jednoduchá a rostliny nám dokážou odpustit i drobné pěstitelské přehmaty. Při bohatší zálivce a výraznějším hnojení dorůstají rostliny květoschopné velikosti, to je průměr asi 4 cm, již za tři roky. Dle některých pramenů by se mělo jednat o druh odolný mrazu do – 15° Celsia. Nevím!! Mám tyto rostliny příliš rád, než abych je podrobil nějakým hokuspokusům. Mám některé rostlinky ve venkovním pařeništi, ale nevšiml jsem si výraznějšího rozdílu mezi nimi a rostlinami ze skleníku. Mohu tuto rostlinu doporučit k zařazení do sbírky. Květy má sice menší a nevýrazné, ale tuto slabůstku vynahradí větším množstvím najednou a opakovanými sériemi kvetení po celou sezónu.

Ota Ostravský - otas.o@seznam.cz

Zajímavá opuncie z La Rioja

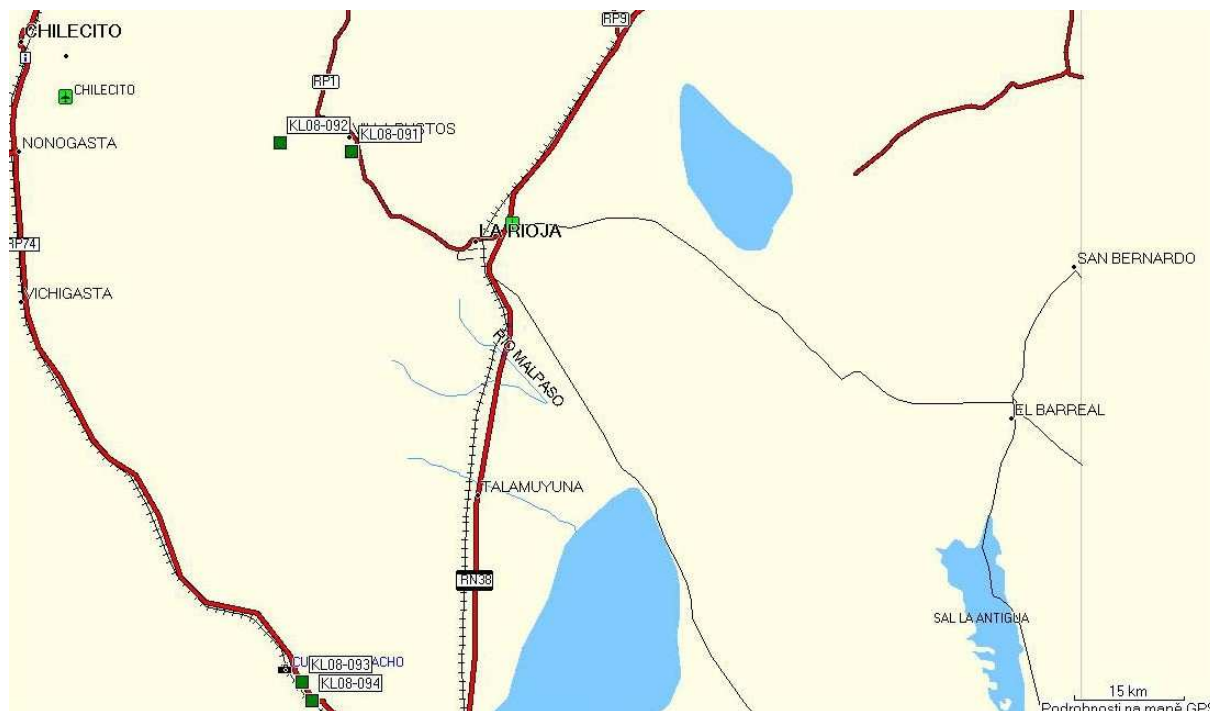
***Austrocylindropuntia verschaffeltii* var. *kirchnerii* KL var. nov.**

Vyznat se v opunciích je pro mnohé kaktusáře velký problém. Dokonce to jde tak daleko, že opuncie považují za plevel a ve sbírkách je vůbec nemají. Přitom rod *Opuntia* je svými druhy nejvíce zastoupen jak v Severní, tak i v Jižní Americe. Mezi opuncie může řadit i další podobné rody, často uváděné pod jinými rodovými názvy. Dnes se trochu podíváme na zajímavou varietu *Austrocylindropuntia verschaffeltii*.

Ke konci roku 2008 jsem opět s Martinem Tvrdíkem a našimi manželkami navštívil Argentinu. Zpočátku jsme projeli severní Patagonii a postupně jsme postupovali na sever až do provincie La Rioja. Když se postupuje z hlavního města provincie směrem na severozápad, narazíte na odbočku do hor směr Pampa de la Viuda, kde jsme jeli hledat *Gymnocalycium uebelmannianum*. Cesta je asfaltová, nová, vystřílená ve skalách, kterou nechal udělat argentinský prezident Kirchner.

Austrocylindropuntia verschaffeltii var. *kirchnerii* KL var. nov., na konci cesty presidenta Kirchnera

lokality 092 - Pampa de la Viuda, provincie La Rioja, místo nálezu nové variety *Austrocylindropuntia verschaffeltii* var. *kirchnerii* KL, jejíž oranžové květy dosahují velikosti až 7 cm v průměru i výšce.

Austrocylindropuntia verschaffeltii var. *kirchnerii* KL var. nov., Pampa de la Viuda, La Rioja

Vyjede se do nadmořské výšky přes 2100 m do oblasti zvané Pampa de la Viuda, kde kousek před koncem asfaltky roste *Gymnocalycium uebelmannianum* po obou stranách cesty. Společně se zde vyskytují další zajímavé druhy kaktusů jako *Denmoza rhodacantha*, *Soehrensia formosa*, *Trichocereus huascha* a *candicans*, *Opuntia sulphurea*, *Airampoia corrugata*, ale také dost zajímavá forma *Austrocylindropuntia verschaffeldii* var. *kirchnerii* Kral var. nov. Jméno variety je na počest presidenta Kirchnera, který nechal vyrazit cestu, která nevede nikam, jakoby byla vystřílená jen pro kaktusáře, aby se mohli jet podívat na nové druhy do hor.

na ceduli poděkování panu prezidentovi Kirchnerovi na konci cesty, kterou nechal vyrazit ve skalách

Zkoumáme tuto lokalitu celkem důkladně, když v tom kolem nás po cestě projeli dvě auta a po asi 500 m zastavují. Ani dál jet nemohou, asfaltka tam totiž končí. Když se procházejí po svazích, tak nám náramně připomínají nějakou kaktusářskou expedici. Jedeme se také podívat na konec cesty a dáváme se do konverzace, když v tom jeden jejich účastník nese v ruce vykopanou, kvetoucí opuncii asi 30 cm velkou. S diskuse vychází, že nejsou botanici, ale spolupracovníci nějaké farmaceutické firmy, kteří jsou na výletě. Na památku si děláme společné foto. Když odjeli, jdeme ještě proslídit tato místa. Petra nachází první kytku a pak už jich nacházíme několik, všechny nádherně kvetou velkými oranžovými květy. Keříkovitý druh je poskládaný ze stonků asi 10 cm dlouhých, trochu podobných typovému druhu *Austrocylindropuntia verschaffeltii* (Cels ex A.Weber) Backeb., in Cactaceae Jahrb. Deutsch. Kakt. Ges., 10: Teil 2, 1939, která však má tenké, dlouhé stonky. Nalezené rostliny jsou však podstatně robustnější, větší, keříky až 30 cm velké, květy až 7 cm veliké. Backeberg uvádí podobnou rostlinu z Bolívie pod názvem *Austrocylindropuntia verschaffeltii* var. *longispina* Backeb., Descr. Cact. Nov. 6. 1956, avšak stonky této variety jsou štíhlejší a postavená trnů též neodpovídají rostlině z La Rioja. Proto si tuto variety označují jako *kirchnerii*, kde se nedaleko od cedule s tímto označením tyto rostlinky vyskytují.

***Austrocylindropuntia verschaffeltii* var. *kirchnerii* KL var. nov.**

Velmi pěkná keříková varieta asi 30 cm vysoká, ze silnějšími, hrubšími stonky, 10 cm dlouhými a 2 cm v průměru, dlouhými bílými trny až 10 cm, oranžovočervené květy až 7 cm dlouhé a stejného průměru, nitky červené, prašníky žluté, laloky blizny tmavě červené.

Magnopere bella fruticulus var. fortasse 30 cm alta, ex superus, aspera aegrotare, 10 cm porrectus et 2 cm Ø, porrectus album apina usque 10 cm, croceum-rubrum flores usque 7 cm diuturnum et compar diametros, fibrulus rubrum, pulverulentus luteum, lobi stigma atratus rubrum.

Lokalita: 092 – 29.11.2008 - S29 16.488 W67 08.732

KL 1257 - Argentina, La Rioja, Pampa de la Viuda, 2173 m

Uloženo: Ostrava, Na Mlýnku 3242/79-02, pojmenované na počest argentin. presidenta Kirchnera

Roste na mírných štěrkovitých svazích mezi skalami s řídkou, nízkou vegetací.

Doprovodná vegetace: *Gymnocalycium uebelmannianum*, *Denmoza rhodacantha*, *Soehrensia formosa*, *Opuntia sulphurea*, *Airampoia corrugata*, *Trichocereus huascha* a *candicans*.

Jak jsem čistil importní semena z plodů kaktusů

Jelikož Lumír byl již v roce 2007 na odborné exkurzi v Jižní Americe a dovezl nějaké vzorky semen z nalezišť, rozhodl se, že svou expediční cestu zopakuje i koncem roku 2008. Po příjezdu jako obvykle přivezl igelitovou tašku se semeny různých druhů kaktusů.

Jednoho dne, když jsem naléhal, aby semena přinesl k balení, mi mimochodem sdělil, že má plné ruce drobných trníků. Při předání igelitové tašky se semeny jsem mu řekl, že nejlepší jak se zbavit drobných trníků je polít ruky horkým voskem a pak po ochladnutí vše bezbolestně strhnout. Toto mi pak připomenul Lumír, když jsem mu začal čistit semena dodaných kaktusů.

Zde musím připomenout, že z první expedice pocházely pouze nějaké gymnokalycia a další v nevelkém množství obyčejné druhy, tak druhá expedice byla co se semen týče opravdu exkluzivní. Jednalo o malé množství semen rodu *Gymnocalycium*, ale ostatní v převládajícím množství se jednalo o oblíbené druhy rodů *Opuntia* a *Tephrocactus*. Můžu říct pouze jedno a varování pro příští sběratelé. Klidně nechejte tato semena ptákům, kteří je požírají a jejich organizmus je přizpůsoben trávení těchto semen.

Jelikož jsem s tímto druhem semen žádné zkušenosti neměl, tak jsem začal normálně. Po první porci jsem práci, která trvala asi 10 minut, přerušil a 2 hodiny si vybíral drobné trníky, které jsem měl zapíchané v ruce. Pak jsem si šel koupit latexové rukavice a začal jsem opět semena „operovat“ z plodů. Některé plody nebyly zralé, ale některé byly tak tvrdé, že byl problém je rozlousknout kleštěmi. Zde musím opět zdůraznit, že se jednalo o „vzácná“ semena rodu *Opuntia* a *Tephrocactus*, která jsou u nás téměř nevysévaná. To co jsem prožil, bych ani vlastnímu nepříteli nedoporučoval k následování.

Zhrnuto: jedná hodina práce v latexových rukavicích a pak 3 hodiny pod světlem a s hodinářskou lupou na oku vybírat drobné zapíchnuté trníky a přitom říkat sprosté nadávky, které zde nelze publikovat a potírat se na zkoušku červeným a bílým vínem nebo jemnou vodkou, to je úplně bez komentáře, protože úspěch nebyl dosažen. Asi to chtělo Tequilu. Ale o tom až někdy příště pokud opět budou „vzácná semena“ u nás oblíbená. Po týdnu usilovné práce se nakonec všechno zdařilo a i když bylo vše vysáto vysavačem, stále se někde vyskytují zapomenuté trníky, dokonce na ruce se objevily drobné hnisající vyrážky, to znamená, že ani jemný smirkový papír nezlikvidoval tyto trníky do hloubky, ale pouze na povrchu.

Poznámka nakonec: Co by správný kaktusář neudělal pro svého koníčka. (bez poznámek).

Milan Tůma

Můj celoživotní koníček – kaktusy

Narodil jsem se v hornické kolonii „Mexiko“, což bylo zřejmě osudové. Otec mého kamaráda, tenkrát dost zámožný pán, měl v létech 1933 – 1939 menší sbírku kaktusů, na které jsem již tenkrát „mohl oči nechat“. Samozřejmě jsem také občas nějakou tu odnož vyškemral, takže do roku 1938 jsem měl asi 25 různých sukulentů.

Pak přišel Mnichov, druhá světová válka a na kaktusy nebyl čas. Pár echinopsů ale všechno přežilo. V roce 1954 jsem se seznámil s panem Funiokem a Mikulou, kteří již byli členy kroužku kaktusářů v Ostravě a nabídli mi seznámení s ostravskými členy. Pamatuji členy: pana Zavadila, Plešingera, Janotu, Minola, Adama a profesora Válka. Při různých zájezdech jsem se seznámil s tehdejšími celebritami kaktusářského světa – panem Fleischerem, Dr. Schützem, Šubíkem, Šubou, ale i panem Jelínkem z Liberce.

Jelikož z oblasti Karvinska nás bylo hodně, dohodli jsme se, že založíme vlastní kroužek pod záštitou Závodního klubu Dolu Doubrava. Za vydatné pomoci

pana Zavadila jsme zvali významné pěstitele na přednášky, kde nám ochotně předávali své poznatky v pěstování rostlin. Navštívili nás pánové: Dr. Schütz, doc. Habermann, Pechánek a Jelínek.

Pan Jelínek viděl, že se zabývám též malbou a grafikou, jelikož měl v plánu vydat první poválečný kaktusářský odznak, vyzval mě, abych se také zúčastnil soutěže. Byl vybrán můj návrh a podle něj vyražen první kaktusářský odznak. Také jsem vypracoval několik štočků pro tehdejší kaktusářský časopis.

Roky ubíhaly a náš kroužek – nyní Klub Orlovských kaktusářů, který začínal se 45 členy se ztenčoval až na dnešních 15 členů.

Závěrem nemohu nezpomenout naše předsedy pány: Minola, Mikulu, Potyku, Dr. Káňu, Ing. Ihaze a Karkošku, bez jejichž organizačních schopností bychom nemohli pokračovat dodneška ve své činnosti.

V Dolní Lutyni dne 12. ledna 2009

Lubomír Otisk

Lubomír Otisk, na obrázku vpravo kaktusáři z Orlové: Luboš Otisk, Ota Potyka a Zdeněk Schlesinger

Z naší činnosti

Dne 2.2.2009 proběhla výroční členská schůze, kde byly přečteny všechny zprávy o činnosti a plán práce na letošní rok (viz Usnesení). V letošním roce náš Klub kaktusářů v Ostravě slaví 55. let své činnosti. Proto jsme se rozhodli věnovat únorovou schůzku vzpomínání na staré časy. Dne 19. ledna jsem měl přednášku v Orlové, kde jsem pozval na vzpomínkový večer do Ostravy pana Lubomíra Otiska, který byl našim členem záhy po založení ostravského kroužku. Přednesl nám své kaktusářské začátky a humorné zážitky s prvními našimi členy. Napsal krátký článek do Ostníku, který uvádím na jiném místě Ostníku. S Josefem Achrerem jsme se domluvili, že zavzpomíná na naši největší kaktusářskou akci X. Sjezd kaktusářů v Ostravě v roce 1968 a souběžně uspořádanou výstavu kaktusů na Černé Louce. Do diskuse se zapojili i další naši členové, kteří si rádi zavzpomínali na staré, dnes už neexistující sbírky a jejich pěstitele. Myslím si, že to byl velmi zdařilý večer a to jsme zdaleka nevzpomněli všechny naše členy. Třeba se ještě naskytne možnost ve vzpomínkovém večeru pokračovat. Ku příležitosti výroční schůze k 55. výročí našeho Klubu kaktusářů v Ostravě byla pořízena skupinová fotografie účastníků členů.

U S N E S E N Í

výroční členské schůze Klubu kaktusářů v Ostravě

Výroční členská schůze Klubu kaktusářů v Ostravě konaná dne 2.2.2009:

1. Schvaluje zprávu o činnosti Klubu včetně jeho hospodaření za rok 2008. Rovněž schvaluje zprávy revizorů účtů.
2. Ukládá výboru, aby se v roce 2009 řídil programem a rozpočtem, tak jak byly přítomným předneseny a jimi schváleny.
3. Ukládá zabezpečit a spolupracovat s frýdeckým Klubem na zorganizování sympozia „Kaktusy v Pobeskydí 2009“ a zájezdu na střední a jižní Moravu.
4. Souhlasí s pokračováním ve výběru 10,-Kč vstupného při členských schůzích na krytí nákladů při jejich zajišťování.
5. Souhlasí s výběrem členských a účelových příspěvků na rok 2009 takto:

- časopis Kaktusy	240,-Kč
- Ostník	120,-Kč
- členský příspěvek	50,-Kč
celkem	410,-Kč
6. Výroční členská schůze ukládá výboru publikovat plný text usnesení v březnovém Ostníku.

Schůze se zúčastnilo 32 členů Klubu, s přihlédnutím k paragrafu 5, čl. 8. "Stanov" je usnesení výroční schůze právoplatné, jelikož pro usnesení hlasovali všichni přítomní.

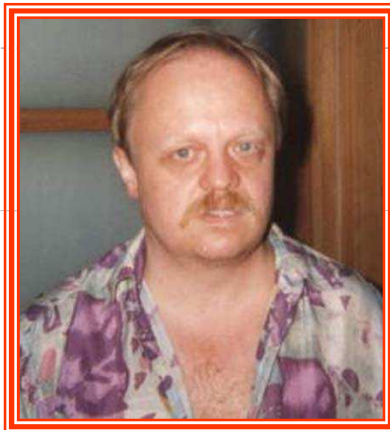
Ostrava, 2.února 2009

Za správnost: jednatel: Lumír Bunčec (přečetl Roman Štarha)

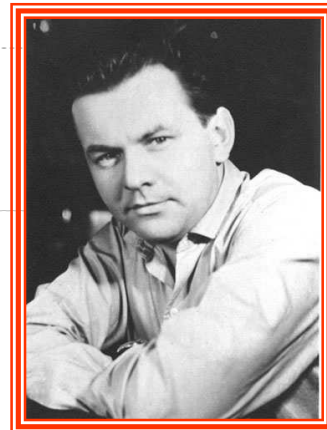
Fotoalbum našich členů – II.

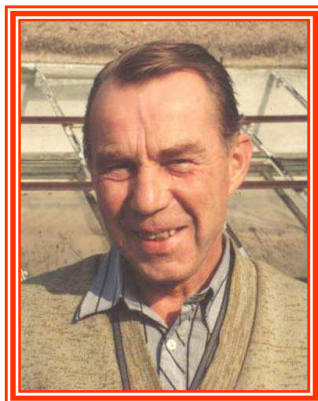
Jan Kabílka

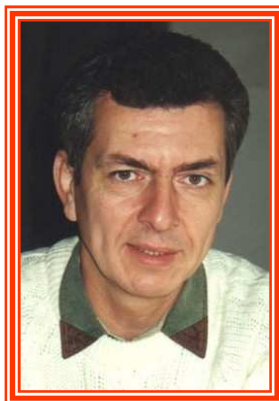
Jiří Kolařík

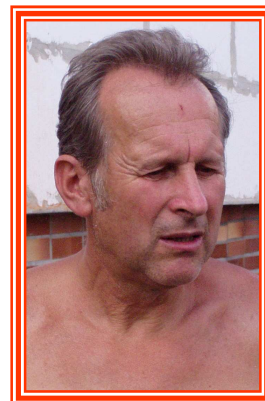
Radim Kotala

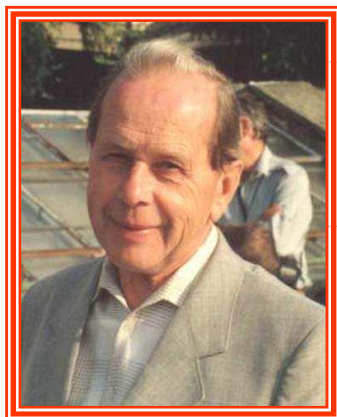
Oldřich Kubita

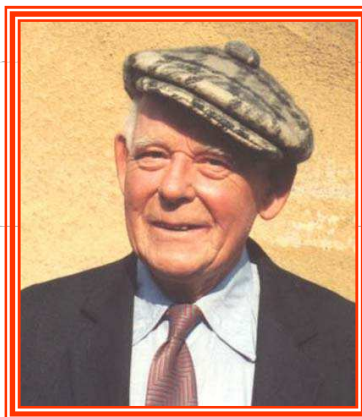
Lumír Král

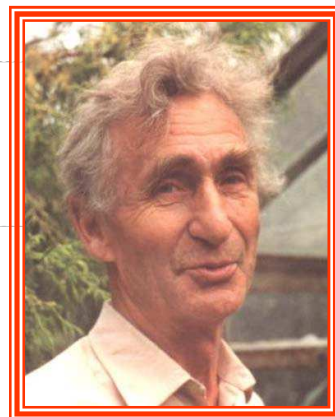
Bedřich Lichý

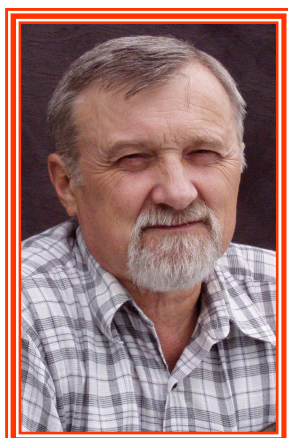
Josef Litner

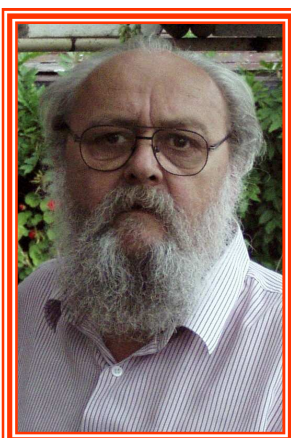
Emil Lukašik

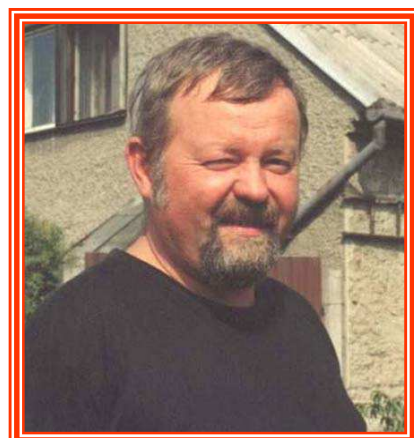
Alois Luňáček

Arnošt Masný

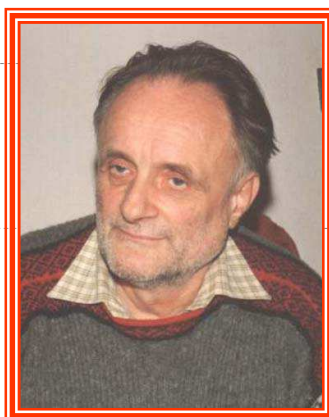
Rudolf Majkus

Jan Nimrichter

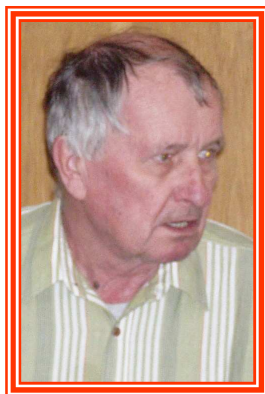
Jan Novák

Antonín Pakr

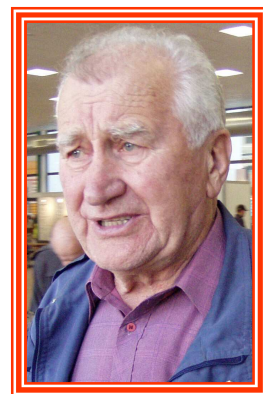
Ota Ostravský

Lubomír Otisk

Vladimír Plesník

Lubomír Polášek

A nyní něco do Ostníku

Jak čas někomu utíká pomalu, tak zas někomu rychle. Chtěl bych něco napsat o jednom členu Ostravského klubu kaktusářů a to jeho předsedovi, o kterém jsme zatím nic nepsali. 1. března bude totiž oslavovat narozeniny, které nebudou ani kulaté ani hranaté, ale tak akorát. Bude mu už 59 let.

Ohledneme – li se trochu zpět, musím konstatovat, že za dobu kdy v sedmdesátých létech začal docházet mezi kaktusáře, udělal pro Klub na Ostravsku pěkný kus práce, který je nutno ocenit. Zpočátku hodně spolupracoval s Emilem Zavadilem, od kterého se hodně naučil. Také získal literaturu a tu neustále doplňoval, dnes má velmi velkou knihovnu, kterou by mu mohl závidět kterýkoliv odborník kaktusář. Jeho píle byla korunovaná postavením skleníku a jeho naplnění rostlinami. Dnes má slušnou sbírku rostlin. V neposlední řadě je třeba vyzvednout jeho práci při přípravě OSTNÍKU. Po prvním redaktorovi MUDr. Vladimíru Plesníkovi, který časopis připravoval v dobách opravdu pionýrských a za těžkých podmínek, kdy se sháněly rozmnožovací blány apod., na krátkou dobu převzal tuto práci př. Jaromír Chvastek a opět po krátké době převzal tuto práci př. Antonín Pakr, který tuto práci nezvládl a po dvou vydaných číslech, kdy se zdálo, že vydávání Ostníku skončí, tak tuto práci převzal Lumír Král a pokračuje jako redaktor do dnešních dnů. Ostník získal na kvalitě, záslužnou práci dále dělá př. Vladimír Plesník, který neustále překládá články ze zahraničních časopisů a tím jsou členové informováni o dění ve světě. Lumír Král píše pro Ostník hodně článků, přidává různé zajímavé fotografie a tím se tento časopis stává vyhledávaným. Lumír také organizuje zájezdy, setkání v Beskydech, jezdí do zahraničí, spolupracuje s tamními kaktusáři a šíří dobré jméno našich kaktusářů. Nemalý podíl má také na sjednocení kaktusářů Ostravy a Poruby v jeden celek. Osobně si myslím, že práci kterou pro kaktusáře na Ostravsku udělal je třeba ocenit a vysoce vyzvednout.

Do další práce přeji hodně elánu, zdraví a dobrý kolektiv při spolupráci.

Tůma Milan

Informace

--- Přednáška 6.4.2009 – **Jiří Grund** z České Třebové – Chile 2008

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) v 17.15 hodin, ve **Stanicí přírodovědců v Ostravě-Porubě** (Čkalova ulice, u zimního stadionu). Z provozních důvodů se posouvá začátek schůzky o čtvrt hodinky později, za což se všem omlouváme. Přijďte mezi nás.

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@seznam.cz

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571, mobil: 605058070

Ostravský Ota, tel.: 731 153 579

Otisk Lubomír, Dolní Lutyně

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

Štarha Roman, starha@tiscali.cz

Milan Tůma, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava-Poruba, e-mail: milan.tuma@seznam.cz

OBSAH – BŘEZEN 2009

Z literatury	34	Z naší činnosti	45
Výskyt <i>Turbinicarpus pseudopectinatus</i>	36	Usnesení	46
<i>Coryphantha gladiispina</i> Bodeker	38	Fotoalbum našich členů – II.	46
Zajímavá opuncie z Lal Rioja	40	A nyní něco do Ostníku	48
Jak jsem čistil importní semena ...	44	Informace	48
Můj celoživotní koníček – kaktusy	44		

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, březen 2009

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723274571, nové 605058070.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, mobil: 724137021.